

Senior roku 2014

Vítěz osmého ročníku ankety Senior roku 2014 byl ve středu 1. října ve 14 hodin vyhlášen v budově ostravské Nové radnice. Odborná komise vybírala z dvacítky nominovaných mimořádně aktivních senior-ských osobností starších 65 let.

Vítěz ankety vzešel z pěti nominovaných, kterými byli Jiří Hrubý (78 let), Arnoštka Marcisová (86 let), Jiří Šimonský (70 let), Miroslav Šmíd (87 let) a Hana Papežová (77 let), která se stala vítězkou ankety.

Hana Papežová aktivně působí v Charitním středisku Gabriel v Ostravě-Zábřehu, kde instaluje výstavy v Galerii G a organizuje přednášky, besedy s významnými osobnostmi.

Společně s tradiční kategorií jednotlivců byl letos poprvé vyhlášen vítěz ankety v kategorii Klub seniorů roku 2014. Z desítky nominací členové komise vybrali seniorský klub působící na území města Ostravy - Svaz důchodců ČR, městská organizace Ostrava.

Babičky a dědečkové čtou ve školce

Do projektu obecně prospěšné společnosti Celé Česko čte dětem, o.p.s. „Babička a dědeček do školky“ se zapojily i seniorky z klubu Společnosti senior. Předčítat chodí do mateřské školy U Lesa v Zábřehu a školky Jana Maluchy v Dubině.

Pilotní projekt s touto bohubilou aktivitou odstartoval již v roce 2012. „Přišli jsme na to, že některé děti slyšely poprvé čtenou pohádku až u nás ve školce. Jejich vyjadřovací schopnosti jsou na velmi nízké úrovni, většina z nich tráví čas hlavně u televize nebo u počítače, rodiče si s nimi moc nepovídají. Proto jsme se zapojili do projektu „Babička a dědeček do školky“, který oslovuje také rodiče,“ vysvětluje učitelka z mateřské školy v Anenské ulici ve Frýdku-Místku, Lenka Pavelková.

Projekt má za cíl propojit tři generace - děti, rodiče a seniory. Pohádkové příběhy, které senioři předčítají, s dětmi rozvíjejí výtvarným zpracováním nebo povídáním.

Za dětmi jde babička či dědeček v pohádkovém kostýmu a přečte jim jeden z pohádkových příběhů z připravené dětské knihy. S dětmi si povídá a na konci své návštěvy předá dětem tištěnou pohádku, kterou si děti nalepí do pohádkového sešitu. Rodiče jim tuto pohádku přečtou ještě týž večer za domácí úkol.

„Pravidelné hlasité předčítání v dětském věku přináší rozvoj jazyka, podněcuje uvažování, zlepšuje představivost, ale také třeba schopnost soustředění a naslouchání druhým, učí i uctít ke starší generaci,“ míní paní Eva Katrušáková, která projekt „Babička a dědeček do školky“ se svým týmem připravila.

„A co je velmi důležité, pomáhá budovat silnou emoční vazbu dítěte s předčítajícím, kterým je nejčastěji rodič, někdy prarodič. Naším cílem je zavést rituál pravidelného předčítání do těch rodin, kde se ho stále nedostává“ doplňuje Eva Katrušáková,

Třeba toto čtení bude inspirací na vánoční dárek pro vaše vnoučata.

Vánoční tip - Výstava betlémů

14. ročník tradiční „Výstavy betlémů“ se uskuteční v hradní galerii Slezsko-ostravského hradu (6. 12. 2014 - 4. 1. 2015). Letošní výstavu bude prezentovat velké množství unikátních historických i současných betlémů z řad profesionálních a amatérských autorů. K vidění budou betlémy vyrobené z nejrůznějších materiálů - ze dřeva, perníků, šustí, keramiky, krajky i sena. V hradní pevnosti bude vystaven otočný keramický betlém z Linhartovského zámku, který zhotovil sám kastelán p. Jaroslav Hrubý. Vidět můžete i celou sbírku betlémů z Ostravského muzea, či polovinu ze sbírky betlémů z muzea Jindřichohradecka.

Hradní prostředí vyzdobené ručně vyrobenými vánočními ozdobami a dekoracemi dodá betlémům vánoční kouzlo. Součástí letošní výstavy bude také bohatý kulturní program.

Nevíte, co nadělit k Vánocům? Pohlad'te duši.

Všichni to známe z dějepisu - nejprve byla doba ledová, potom bronzová, železná... A dnes? Dnes žijeme dobu úspěchanou. Tato doba nás nutí žít ve spěchu, přizpůsobovat svůj životní styl této velmi hektické době. Obklopují nás různé moderní technologie, jsme přehlceni informacemi,

kteří nemáme šanci si zapamatovat ani využít. Reklama do nás podprahově dostává, že dnes není nic důležitějšího než majetek a peníze - nic není problém, vše je okamžitě dostupné... **Jedna moudrost však říká:** Za peníze si můžeš koupit dům, ale ne domov; sex, ale ne lásku; hodiny, ale ne čas; doktora, ale ne zdraví; postel, ale ne spánek; pozici, ale ne respekt; knihu, ale ne vědomosti; krev, ale nikdy ne život.

Je čas předvánoční, čas adventní. V obchodních centrech již od října máme vánoční stromečky (kde jsou ty časy, kdy se vánoční strom rozsvěcel první adventní nedělí), to abychom letos náhodou nepolevili v superhektických vánočních nákupech a přípravách. Přípravy jsou nutné samozřejmě i doma - a tak čistíme koberce, myjeme okna, leštíme nábytek... Do toho pečeme minimálně deset druhů cukroví, nadáváme našim blízkým, že se nám pletou pod nohama a že nám zavází... STOP! Je to opravdu nutné? Copak neuklízíme celý rok průběžně? Co se stane, když budeme mít „jenom“ pět druhů cukroví? Advent pochází z latinského *adventus*, což značí příchod, očekávání. Křesťané očekávají příchod Spasitele na svět. Ne všichni jsme věřící, přesto se však domnívám, že tradice adventu a Vánoc je krásnou příležitostí se na chvíli v době uspěchané zastavit. Adventní příprava by namísto nakupování měla spočívat hlavně v přípravě duchovní. Ač se to možná nezdá, i ateisté mají své duchovní potřeby. Pořádný úklid bychom tak měli udělat ve svých srdcích, můžeme popřemýšlet o sobě, o světě okolo nás, o našich blízkých, o vztazích mezi lidmi.

Přestože Vánoce jsou svátky klidu, míru a pohody, jak to zpíváme každoročně v koledách, realita bývá mnohdy jiná. Právě o Vánocích dochází často k hádkám a rozepřím. Na vině je právě stres z předvánočních příprav, přestáváme si být oporou, nemáme čas si spolu promluvit. Aby Vánoce byly radostné a pokojné, měly by být naplněny hodnotami ducha. Takovými hodnotami jsou láska, radost, přátelství, upřímnost, pravdivost... K tomu, abychom „viděli“ tyto hodnoty nám může pomoci světlo svíček na adventním věnci, který má v sobě symboliku světla v zimě, kdy jsou dny krátké a často pošmourné a temné. Nabízím pár podnětů, jak se „vánočně naladit“:

- setkat se u adventního věnce se svými blízkými a popovídat si o tom, jak jsme prožili uplynulý dny;
- ti, kteří rádi mluví, mohou více naslouchat;

- ti, kteří neradi mluví a jsou více uzavřeni do sebe, mohou zkusit vyjít ze sebe, promluvit a druhé tak obohatit;
- napsat dopis starému příbuznému, kterého jsem už dlouho neviděl;
- místo poslání SMS, koupit klasické pohledy;
- namísto drahých dáreků, napsat svým blízkým, co pro mě znamenají;
- říct své ženě, dětem, že je mám rád.

Zpravidla si dáváme novoroční předsevzetí. Což to letos udělat jinak? Což kdybychom se zamysleli nad takřka uplynulým rokem? Můžeme si uvařit dobrý čaj, vzít si tužku a papír (kdo už neumí, může i počítač) a své myšlenky si zapisovat. Jistě budou situace a vzpomínky jak pozitivní, které si chceme uchovat, tak negativní, které již nechceme v příštím roce zažít. Za pár let to může být zajímavé počtení, co myslíte?

Nemálo seniorů bude trávit Vánoce osaměle, bez příbuzných. Přestože rodina s vámi nebude fyzicky, můžete si je „přivolat jinak“, třeba ve vzpomínkách. Stavění betlému patří k vánočním rituálům, lze si „povídat“ s figurkami, vyprávět jim, jak jste trávili Vánoce, když děti ještě byly malé, když jste vy byli malí. Slyšel jsem o ženě, která sice rodinu má, ale má pocit, že porozumění není zrovna ideální. Vánoce tak tráví raději sama. Má už své rituály, kdy se dívá z okna na město, obejde si vánoční trhy s krámkou, zastaví se v kostele. Dostal jsem dotaz od letos ovdovělé paní: *Jak zvládnu první Vánoce bez manžela?* Má rada zní: nebraňte se emocím, klidně si poplačte, zavzpomínejte. Pokud vám bude opravdu těžko a nebudete mít svou bolest s kým sdílet, je 24 hodin denně k dispozici **bezplatná telefonní linka Senior telefon 800 157 157**. Neignorujte svátky, nelze před nimi utéct. Pohlad'te si duši tím, že uděláte radost sobě i jinému. Stačí maličkost - vezměte pár kousků cukroví, úsměv a zazvoňte na sousedku, která je také sama. Má tak smysl upéct trošku cukroví, nazdobit stromeček a zapálit svíčku. Můžeme to brát i jako projev určité vděčnosti, že jsme se Vánoc dožili, že tady pořád jsme a umíme radost přijímat i dávat. **„Neohlížejte se smutně za minulostí, už se nevrátí. Raději moudře využijte přítomnosti. To je správná cesta.“ (Longfellow Henry Wadsworth)**

Přijde Ježíšek a nenecháme si ho vzít ani dědou Mrázem ani Santa Clausem, přeji nám všem klidné a pokojné Vánoce a nezapomeňme pohladit duši sobě i svým blízkým.

MUDr. Hugo Přibyl, Ph.D.

A co humor?

Babička se přihlásila na univerzitu třetího věku. Zkoušky udělala a byla přijata. Předseda komise si ale neodpustil zvědavou otázku: *"Milá paní, na co vám bude v penzi vysoká škola?"* *"To není pro mě, ale kvůli dědovi. Ten starý vůl v hospodě vykládal, že by chtěl k sedmdesátce jako dárek nějakou studentku..."*

Časopis SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
MORAVSKÁ OSTRAVA
A PŘÍVOZ

Rada seniorů MSK

Nastal čas, kdy den je krátký a noc dlouhá...

Jistě není potřeba rozepisovat se o tom, že každé místo v každém čase má své kouzlo a nic nás nenabije energií tak, jako procházka do přírody...

Trasa: Zátíší MHD - Pustá Polom - Panský mlýn - Zátíší MHD.

Nabízíme procházku vhodnou na krásné podzimní i zimní dny, dál od chaosu a všedních chvil ve městě. Mezi ty příjemné vycházky patří zejména vycházky do okolí Ostravy. Můžete vyrazit třeba po ránu a oběd si dopřát v některé z restaurací po cestě. Výchozí bod dnešní trasy je nedaleko od města - v Zátíší. Jednoduše se tam dopravíte MHD ze zastávky Vřesinská, linkou č. 5. Místo je ideálním výchozím bodem. Značky najdete, když se vydáte z konečné tramvaje po mostku přes říčku Porubku a stanete před rozcestníkem.

Do Pusté Polomi (tam vede dnešní vycházka) dojdete po modré značce spolehlivě až do centra obce. Jako vždy na trase doporučujeme zajímavosti. Ne jinak je to i na této vycházce.

Historie obce Pustá Polom sahá až do roku 1238, kdy moravský markrabě Přemysl Otakar I. dává Pustou Polom do zboží benediktinského kláštera Hradisko u Olomouce. Název „Polom“ upomíná na její vznik na lesní půdě. Ves byla ve druhé polovině 15. století vylidněná a zpustlá, odtud pak přívlastek „Pustá“.

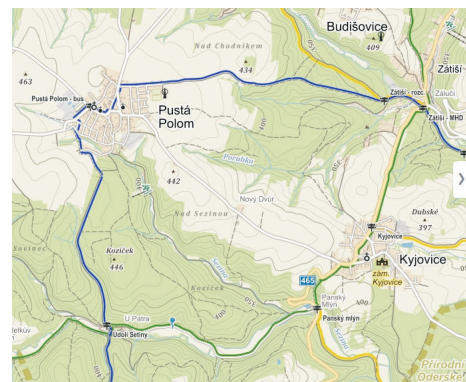
Zajímavý je určitě znak obce. Ve stříbrném štítu jsou tři zelené krokve přeložené červeným kulem, v němž je stříbrný meč, směřující hrotem dolů. Spojením krokví a kule vzniká dojem stylizovaného jehličnatého stromu, který odkazuje na historickou obecní pečeť a razítko. Meč připomíná legendu o patronu místního farního kostela sv. Martinovi, který rozsekl svůj plášť, aby se o něj mohl podělit s žebrákem. Barevné řešení znaku vyjadřuje příslušnost Pusté Polomi k Opavsku (červená a stříbrná) a její polohu v lesnatém výběžku Nízkého Jeseníku (zelená).

Dominantou obce je kostel sv. Martina s oltářem z 18. stol. Kostel byl několikrát opravován a v roce 2013 byl Mons. F. V. Lobkowicem posvěcen nový mramorový oltář, který svým tvarem připomíná rozřatý plášť svatého Martina. V jeho sponě jsou umístěny ostatky sv. Víta.

Při opravě kostela (roku 1945-1946) bylo v báni věže nalezeno kovové pouzdro s pamětním spisem P. Josefa Knaibla spolu s mincemi z let 1804 a 1908. Vše bylo vloženo do nové mosazné schránky a doplněno pamětní zprávou tehdejšího faráře Vojtěcha Bílka a tehdejšími penězi.

Obec se pyšní také další zajímavostí. Obcí totiž prochází osmnáctý poledník. Tuto skutečnost zde zaznamenali přímo do terénu. Měřením se zjistilo, že poledník prochází středem vesnice přesně pod budovou místní základní školy. Je zobrazen jako linka z šedých železobetonových panelů. Jsou umístěny v bodech rovnoběžek, které poledník protínají. Na každém reliéfu se nachází obrazy, které navrhli žáci pustopolomské ZŠ - např. tučňák, ženě je jakýmsi pojítkem s oblastí mezi jižním pólem a jižním polárním kruhem, nebo loď jako symbol Atlantského oceánu apod.. Důležité je zaznačení vzdálenosti Pusté Polomi od významných rovnoběžek a obou pólů.

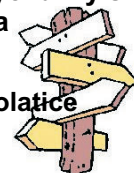

Častou zastávkou turistů v obci je restaurace s cukrárnou U Krčmářů. Po odpočinku v restauraci zamíříte dále po modré značce do Údolí Setiny. Rozcestí U Patra je křižovatkou modré a zelené turistické trasy. Odtud pokračujete po zelené na Panský Mlýn. Panský Mlýn je orientační místo na zelené turistické trase. Rozcestí se nachází v severní části malé osady Panský Mlýn, která leží jihozápadním směrem od obce Kyjovice. Po zelené značce dojdete dále přes obec Kyjovice zpět do rekreační osady Zátíší.

Patříte k milovníkům zimní přírody? Pak určitě souhlasíte, že procházka zimní krajinou má také své kouzlo.

(hol)

Pozvánka na turistické vycházky s TJ VOKD Ostrava-Poruba

6. 12.
Štěpánkovice-Kobeřice-Bolatice
8:09 ČD Svinov (15 km)

9. 12.
HL. Životice - Bartošovice - Studénka
8:37 ČD Svinov (13 km)

13. 12.
Jistebník - Košatka - Nová Bělá
8:39 ČD Svinov (16 km)

16. 12.
Haviřov-Petřvald-Michálkovice Zoo
8:21 ČD Svinov (14 km)

20. 12.
Vítkov-Heřmánky-Jakubčovice n.O.
8:39 ČD Svinov (14 km)

26. 12.
Háj ve Slezsku-Štěpánský pochod
7:46 ČD Svinov (15 km)

30. 12.
Třebovice - Děhylov - Hlučín
9:00 ČD Třebovice (10 km)

Tip na vycházku: Rudolf Kubica
Více info na tel. 602 466 856

JEHO KAŽDODENNÍ PRACÍ JE SLUŽBA LIDEM A BOHU

Ostravsko-opavská diecéze se rozprostírá od Bílé Vody v Rychlebských horách až k půvabné obci Hřavě na Slovensko-Polském pomezí. Sem se původně pražský kněz, světitel biskup pražský, rodák z Křimic u Plzně dostal po roce 1996, kdy byla tato diecéze zřízena.

S biskupem Františkem Václavem Lobkowiczem, velice zajímavou osobností, jsem si dovolila domluvit rozhovor. Vůbec jsem netušila, že mne při vstupu do nové, moderní budovy biskupství na Kostelním náměstí v centru Ostravy přepadne tréma, kterou běžně vůbec netrpím.

Mons. František Václav Lobkowicz

Musím ale říci, že se tréma postupně rozplývala, protože zcela civilní a lidské pozvání do pěkné, sluncem zalité pracovny samotným panem biskupem bylo příjemné, navíc provázené milým úsměvem. A pak jsme si povídali nad šálkem čaje téměř dvě hodiny a už bez mé trémy. Víím, že o panu biskupovi bylo napsáno hodně materiálů, natočena řada filmových a televizních snímků, ale osobní setkání s pohledem z očí do očí nemůže žádné medium nahradit.

Samozřejmě, že jsem se zeptala, jak došlo k tomu, že šlechtic, původem z Křimic u Plzně a vážený církevní hodnostář z Prahy se ocitnul v našem „rázovitém kraji“.

„Víte, jednoduché to nebylo. Po vysvěcení na kněze, jsem nedostal tzv. státní souhlas ve své domovské diecézi v Praze a tak jsem po dlouhých tahanicích skončil tady ve Slezsku, jmenovitě ve Frýdku u Panny Marie. To bylo v roce 1975. No a pak přišel rok 1990 a já šel zpět do Prahy a o šest let později zase zpět na sever Moravy. Nebylo to ani moje osobní rozhodnutí, ale jmenování svatým otcem Janem Pavlem. A papežské jmenování a rozhodnutí se neodmítá. A také trochu k tomu přispěla moje znalost polského a německého jazyka,“ říká skromně biskup František Václav. Svoji službu lidem a Bohu bere s pokorou i velmi rád.

„Já mám rád lidi, jejich radosti i starosti se snažím vnímat i trochu řešit. Mám rád děti, které mi někdy říkají strejdo. Nejsem ochuzen o velkou rodinu, kterou vnímám při každé příležitosti. Jsem stále rád v kontaktu s lidmi v různých částech naší diecéze. A v křesle zdejší kanceláře toho mnoho nenasedím. Znáám už téměř všechny kostely, samozřejmě všechny duchovní. Oddávám i páry, dodávám sílu pramenící z víry v Boha na pohřbech těm, kteří přicházejí o své nejmilejší. Radostných chvil je mnoho. Třeba svěcení uměleckých děl, zajímavých míst, ale také třeba při křtech dětí, které posíláme do světa s vírou, že ony budou dobrými lidmi a vyrostou z nich poctiví lidé.“

Naše setkání se konalo koncem roku a tak přišla řeč i na osobní vánoční zážitky pana biskupa, třeba z dětství.

„Vánoce, nejkrásnější svátky, ve mě vždy navozují rodinnou pohodu. Naše rodina, která kromě mne a rodičů čítala také mé dva bratry a dvě sestry, nedala na společné setkávání o Vánocích dopustit. A také jsme ctili různé tradice, které se někde pomalu vytrácejí. Na zámku v Křimicích jsem pobyl do svých tří let, tak tam si vánoce nepamatuji, ale později, i když v prostém domě kam jsme byli vystěhováni, jsme měli velký stůl, kde jsme se scházeli všichni pospolu, a nejen o těch svátcích vánočních, ale každodenně, třeba u oběda, při společném povídání o rodinných záležitostech. Tam jsme také od rodičů získali základy správného chování a spoustu moudra... Ty chvíle jsou pro mne nezapomenutelné. Naše rodinné poměry se změnily. Akademicky vzdělaný otec a šlechtic v pravém slova smyslu dělal cestáře, ale na společných setkáních rodiny to nic nezměnilo... A o Vánocích? Prostě jsme každý dostal nějaký úkol, třeba přinést kapříky, udělat drobné nákupy, úklid, jak už to před takovými svátečními dny bývá. Cítili jsme ale vždy vzájemnou lásku, kterou ve chvíli zrození Ježíška snad vnímají lidé mnohem intenzivněji...“

No a po večeři se zpívaly koledy, hrálo na hudební nástroje. Vždyť tak krásné melodické koledy a vůbec písně vánoční nemají hned tak někde na světě. Pod rozsvíceným stromkem byly drobné dárčky a pak se šlo na půlnoční... Vzpomínám si na jeden pěkný moment, kdy jsem pod stromečkem našel hokejový puk. Ten už měli ostatní kluci a já ne, tak to byl takový můj sen. Tehdy to byla korunová záležitost, ale radosti mi udělal mnoho.“

Když došla řeč na vánoční cukroví, zeptala jsem se, jaké měl nejraději. Hned věděl: „Peklo se všechno možné, vánočky, cukroví, ale ty marokánky mi utkvěly v paměti. Tehdy je maminka uložila do krabice postavené na piánu, takže jsem mohl (sem tam) mlsat ještě před svátečními dny. Taky jsem měl rád na Hod Boží pusinky se šlehačkou...“, směje se.

Na chvíli jsme ještě odhlédli od svátečních dnů a povídali si o zálibách pana biskupa. Má rád hudbu, dobrou četbu, ale také přírodu. Rád se toulá Beskydami, zajde i do Komenského sadů v Ostravě, kde má trochu klidu i na to, aby se modlil růženec. Říká, že krásné prostředí a krásné okolí člověka kultivuje.

Pan biskup zajíždí do církevních škol, ale při návštěvách farnosti nezapomene ani na místní obecní školy. Tam rád beseduje s žáčky a také jim předává něco ze svých bohatých zkušeností. Tak jako mnozí z nás nemá radost z narůstající kriminality, válečných konfliktů ve světě, z narůstající vulgarity a neucty mezi mladými lidmi, především těmi, kteří jsou bez práce. A také ho mrzí, že mnohé děti nemají kolem sebe vlastní rodinu, otce, matku, to, že na ně jejich blízcí tak zvaně nemají čas... Tehdy vždy vzpomíná na své skromné, ale krásné dětství....

Biskup František Václav Lobkowicz by nejraději vnukl všem vzájemnou úctu a lásku, ale také víru. Když člověk ničemu a na nic nevěří, k ničemu svou mysl neupíná, když Bůh je pro něj prázdným pojmem, může se ztratit v té hluboké tůni někdy až příliš lhostejného i krutého světa. Pan biskup ale zároveň věří v to všechno lepší, v lidskou lásku a vzájemnou pomoc. Je to skvělý a zcela civilní člověk, jeden z nás, který den co den plní své krásné poslání.

Jak říká - jeho stav je SLUŽBA.

Hana Kuchařová

Klub s maďarským temperamentem

Poznávat specifické česko-maďarské vztahy minulosti, pěstovat, rozvíjet je a podle možností seznamovat českou veřejnost s kulturními hodnotami maďarského národa, to jsou cíle Maďarského klubu v Ostravě.

„Činnost našeho klubu je velmi pestrá,“ říká Taťána Poljaková. „Kromě pravidelných setkání, na kterých si povídáme, zpíváme maďarské písničky, posloucháme maďarskou hudbu a sledujeme zajímavé přednášky, organizujeme i poznávací zájezdy. A navíc pořádáme každoročně Dny maďarské kultury v Ostravě s gala večerem, týdnem maďarské kuchyně, Kateřinským bálem a podobně.“

Dokladem aktivit klubu, jenž má stovku členů, byla i říjnová přednáška profesora Istvána Totha, CSc. (z univerzity Szeged) o maďarské revoluci proti stalinistické diktatuře a sovětské okupaci.

Anna Rákoczi (vlevo) a profesor István Toth, CSc.

Celkový počet obětí tohoto celonárodního povstání od 23. října do 10. listopadu 1956 nelze přesně vyčíslit. Podle některých historiků se jedná až o statisíce, s tím, že nová maďarská komunistická vláda nechala většinu důkazů zničit.

Následných 35 000 žalob mělo za následek 22 000 trestů odnětí svobody a 229 rozsudků smrti, ale ve skutečnosti bylo popraveno více než 350 osob.

Dále bylo asi 13 tisíc lidí posláno do znovu otevřených internačních táborů bez jakéhokoli zákonného postupu. Došlo rovněž k obrovské emigraci 200 až 300 tisíců lidí, mezi nimiž bylo i mnoho významných osobností. To je také důvod, proč jsou dnes Maďaři „rozeseti“ takřka po celém světě.

„Když jsem napsala knihu Rodinné historky, v níž popisuji dobrodružné, ale i humorné události, které jsem buď slyšela, nebo přímo zažila, byl o ni skutečně zájem po celém světě. Z toho jsem měla opravdu velkou radost“ řekla mi při rozhovoru v klubu Taťána Poljaková, členka maďarského klubu.

Taťána Poljaková vypráví barvitě a procítěně.

„Náš klub patří do Svazu Maďarů, jenž ale není míněn jako politická organizace,“ uvádí předsedkyně Anna Rákoczi. „Usilujeme o sebevzdělávání, s důrazem na mateřský jazyk a poznání maďarských dějin i literatury. Zároveň máme zájem rozvíjet vztahy s českou veřejností a seznamovat ji s kulturními hodnotami maďarského národa, což se odráží i v programu našeho klubu. Ten obsahuje každoročně desítky akcí, jejichž přesné termíny si zájemci mohou zjistit na našich stránkách www.madari-ostrava.cz. Samozřejmě všichni jsou srdečně zváni.“

Předsedkyně Maďarského klubu v Ostravě Anna Rákoczi

Činnost ostravského klubu, jak už je uvedeno v úvodu, je velmi pestrá. O pikantnosti maďarských jídel se přesvědčili v rámci "Dnů maďarské kuchyně" jejich milovníci. Ochutnali maďarské speciality, připravené v ostravském hotelu Mercure. Sídlo klubu Svaz Maďarů - ZO Ostrava je na ulici 28. října 15, v centru Ostravy.

Jiří Muladi

◀ **Při přednášce v klubu nikdo ani nedutal.**

Historický kalendář Ostravska

Říjen - prosinec

7. října 1989 byl v Ostravě zahájen poslední 14. ročník přehlídky Divadlo dnešku. Uvedení her některých tehdy zakázaných autorů a jejich přítomnost na přehlídce, ale také znepokojení severomoravského krajského výboru Komunistické strany Československa nad ohlasem inscenace hry Henrika Ibsena "Nepřítel lidu" bratislavského Slovenského národního divadla u ostravského publika, předznamenalo brzké společenské změny.

8. října 1914 i přes výbornou úrodu a sklizeň obilí, začala chudší obyvatelé Ostravy sužovat nesnesitelná drahota. Přestože byly stanoveny maximální úřední ceny, byla během dvou měsíců zdražena chlebová mouka o dvanáct haléřů za kilogram. Ještě více byla zdražena pšeničná mouka a luštěniny, které si pro drahotu nemajetné vrstvy obyvatelstva nemohly vůbec dovolit.

14. října 1964 československý vzpěrač Hans Zdražila, člen TJ Baník Ostrava získal na letních olympijských hrách v Tokiu zlatou medaili ve střední váze, první medaili ve vzpírání od roku 1932.

Hans Zdražila: V roce 1993 byl zvolen nejlepším českým vzpěračem století.

24. října 1914 byl z Ostravska vypraven transport příprazí k armádě. Ve všech obcích panoval shon a nárek, neboť počet koní a vozů, které byly v jednotlivých obcích rekvírovány, byl neúměrně velký. Malí a velcí rolníci, ba i živnostníci s jedním koněm, kteří se živili dovozem uhlí, o tohoto jediného koníka přišli. Postižení běhali na hejtmanství s prosbou, ale marně.

28. října 1989 Signatáři Charty 77 a členové dalších občanských iniciativ se pokusili na Jiráskově náměstí v Ostravě uspořádat manifestaci ke dni vzniku samostatného Československa. Policie však demonstranty ještě před samotnou akcí pochytila a zčásti odvezla k výslechům, zčásti je rozvezla po městě a kraji.

7. listopadu 1989 se v klubu Delta v Ostravě-Porubě konala beseda s prognostikem Milošem Zemanem o skutečném stavu československé ekonomiky a společnosti. Stranické a státní orgány hrozily uzavřením klubu.

12. listopadu 1914 přeložením vojenského sborového velitelství z Krakova do Moravské Ostravy nastala potřeba dalších místností pro vojenské účely. Zatímco v prvních třech měsících byla uzavřena toliko německá obecná škola na Hornopolním náměstí, která byla přeměněna na lazaret, → nyní byla uzavřena česká dívčí měšťanská škola a německá měšťanská škola, obě na Kmentově ulici, české i německé gymnázium a německá obchodní škola.

14. listopadu 1914 se v Moravské Ostravě objevily zástupy polských válečných uprchlíků, mezi nimiž zaujímaly největší pozornost význačné typy polských židů v dlouhých zamaštěných kaftanech, širokých sametových kloboucích a s dlouhými pejzy. Nálada obyvatelstva byla stále chmurnější, ne z obavy před nepřítelem, ale ohromným zdražováním a bídou.

20. listopadu 1989 v 17 hod. se na náměstí Lidových milicí konala první veřejná ostravská demonstrace proti komunistickému režimu.

21. listopadu 1989 byl na Vysoké škole báňské v Ostravě ustaven stávkový výbor. Situace byla napjatá, studenti nakupovali potraviny a konzervy a chystali se k okupační stávce.

22. listopadu 1989 bylo vydáno stanovisko předsednictva severomoravského krajského výboru KSČ k aktuální vnitropolitické situaci. Prohlášení se neslo zcela ve starém duchu. Pracující byli vyzváni, aby své závody bránili před aktivisty Občanského fóra z Prahy a "vykázali podobné elementy do patřičných mezí". Postoj umělců byl označen za "zradu věci a zájmů dělnické třídy".

23. listopadu 1914 stanný soud v Moravské Ostravě vynesl rozsudek smrti nad pětadvacetiletým technickým úředníkem z Přerova Slavomírem Kratochvílem za rozmnožování a rozšiřování ilegálních letáků. Trest byl na dvoře moravsko-ostravského okresního soudu ihned vykonán. Tato první oběť rakouské vojenské justice vzbudila velké rozhořčení mezi českým lidem a dozvěděli se o ní také příslušníci zahraničního odboje. Pozdější prezident T. G. Masaryk o tom napsal: "Odsouzení Kratochvílovo bylo mi důkazem, že Vídeň nadobro trhá svazky s námi a povoluje úplně násilnické politice militaristického pangermanismu. Proto smrt Kratochvílova stala se mně jedním z hlavních důvodů pro mé definitivní protirakouské rozhodnutí." →

24. listopadu 1989 vydali ostravští příslušníci SNB na stránkách Ostravského večerníku ostré prorežimní stanovisko. Použití síly bylo pořád ještě možnou reakcí komunistického režimu na revoluční události a mnozí účastníci revolučních dní r. 1989 se této hrozby skutečně obávali.

27. listopadu 1989 se vedení v některých ostravských podnicích pokusilo zabránit dělníkům v účasti na generální stávce. Na Dole Jan Šverma dal ředitel příkaz vypnout elektřinu pro těžní věže, čímž zabránil mezi 12-14 hod. výjezdu horníků z podzemí a účasti na stávce. Podobně se tak stalo asi na deseti šachtách. Rozhodnutí vyvolalo velký odpor a radikalizaci názorů horníků, kteří se plně postavili za studenty a požadavky Občanského fóra.

28. listopadu 1989 průběh celoměstského aktivu KSČ v ostravské hale Tatron prokázal izolaci vedoucích funkcionářů od vlastního členstva. Vedoucí tajemník městského výboru KSČ Petr Peterek byl při svém projevu vypískán a celému předsednictvu byla vyslovena nedůvěra.

(r. 1914) Z voj. lazaretu v Sokolovně M. Ostrava I

Vyhláška. Ortel dle stanného práva.

Technický úředník

Slavomír Kratochvíl

byl c. k. soudem vojenského velitelství v Mor. Ostravě ortelem ze dne 23. listopadu 1914 pro zločin veležrády dle § 58 c) trest. zák. spáchaný tím, že v Přerově prostředkem listopadu b. r. rozmnožoval a rozšiřoval letáky v české řeči, v kterýchžto v básni stávající válečné poměry, účel války a dobročinnost obyvatelstva v pobuřujícím smyslu vyličoval a ku podnikům popuzoval, kteréžto byly způsobily nebezpečí státu z venčí zvětšiti a vzpouru v zemi přivoditi, dále že při sobě manifesty carovy k českému národu připsané nosil, dle stanného práva k trestu smrti provazem odsouzen.

Ortel tento byl tohotěz dne, dvě hodiny po jeho vynesení na dvoře soudním vykonán.

Toto se k rozkazu c. k. vojenského velitelství vyhlášeje.

C. k. okresní hejtmanský v Mor. Ostravě,
dne 30. listopadu 1914.

C. k. okresní hejtmán:

Dr. Gschmeidler.

1. prosince 1989 severomoravský krajský výbor KSČ sdělil, že byla zastavena výstavba společné budovy krajského a městského výboru KSČ a domu politické výchovy. Rozestavěná stavba, která dodnes hyzdí prostranství naproti Domu kultury města Ostravy, byla nabídnuta Národnímu výboru města Ostravy.

3. prosince 1914 ve Slezské Ostravě byly až na jednu měšťanku uzavřeny všechny obecné a měšťanské školy, rovněž učitelský ústav a dívčí lyceum. Děti obdržely vysvědčení a byly poslány domů. Školní budovy byly přeměněny v lazarety.

3. prosince 1914 z moravskoostravského gymnázia a reálky bylo odvedeno k vojsku 21 profesorů. Vyučování nebylo přerušeno, avšak pro nedostatek učitelských sil se v jednotlivých třídách učilo jen 2-3 hodiny denně.

8. prosince 1914 c. k. soud krakovského vojenského velitelství v Moravské Ostravě odsoudil krejčího Evžena Matějku k smrti provazem pro zločin rušení veřejného pořádku spáchaný tím, že se 27. listopadu v jistém hostinci v Přerově vyjádřil rusofilsky a nepřátelsky proti rakouskému státu a pobuřoval k zášti proti jednotnému státnímu svazku. Navíc urážlivými výroky porušil povinnou úctu vůči císaři. Rozsudek byl následujícího dne v 10 hodin na nádvoří soudní budovy vykonán.

14. prosince 1964 začaly zkoušky nejdelšího dvoukolejného železničního mostu v ČSSR. Most přes Ostravici na trase Polanecké spojky má délku přes 100 m a výška prostředního výztužného oblouku přesahuje 17 m. Hrubou stavbu ukončili pracovníci Hutních montáží Ostrava za 86 dní. Zátěžové zkoušky provedlo 5 lokomotiv a vagóny naložené ingoty. O týden později byl most spolu s porubskou větví Polanecké spojky na trase Kunčice-Svinov uveden do provozu.

18. prosince 1989 v Ostravě zemřel spisovatel, učitel, knihovník, osvětový a vlastivědný pracovník Jan R o h e l (narodil se v Pustkovci 9. února 1909). Stál u zrodu Slezského studijního ústavu v Opavě, zastával v něm funkci tajemníka a pak národopisného pracovníka. Zasloužil se o zřízení knihovny, stal se redaktorem čtvrtletníku Radostná země. V roce 1954 byl jmenován ředitelem Krajské lidové knihovny v Ostravě, od roku 1961 zastával funkci podnikového kronikáře Vítkovických železáren. Jeho literární a národopisná tvorba byla výrazně zaměřena na regionální problematiku - hornictví, významné osobnosti Slezska, dělnické hnutí na Ostravsku atd.

23. prosince 1914 byl v Ostravě na dvoře nynější budovy krajského soudu popraven novinář, redaktor Josef Kotek (narodil se 14. června 1883 v Plzni). Jednatřicetiletý Kotek působil jako tajemník národně sociální strany v Prostějově a redaktor tamního časopisu Pokrok. Z jeho podnětu došlo v červenci 1914 v Prostějově k demonstracím proti chystané válce. Avšak samotné Kotkovo "provinění", za které byl odsouzen, bylo zcela banální. Spočívalo v tom, že na protest proti zrušení filiálky Potravního spolku v obci Smržice svolal schůzi, na které vyjádřil svůj nesouhlas se zrušením spolku. Byl udán, zatčen, a jelikož bylo nad oblastí vyhlášeno stanné právo, postaven před polní soud velitelství 1. armádního sboru se sídlem v Moravské Ostravě. Jeho obhájce poukazoval na to, že Kotek svým jednáním nenaplnil podstatu činu, za nějž by měl být souzen podle stanného práva a žádal o převedení případu před řádný civilní soud. Kotek však byl přesto uznán vinným ze zločinu rušení veřejného pořádku a odsouzen k trestu smrti oběšením. Velící generál L. Matuschka rozsudek potvrdil, změnil pouze výkon trestu na zastřelení.

PhDr. Antonín Barcuch

STŘÍPKY

Chybička se vloudila

V zářijovém vydání SeniorTipu jsme psali o Domově seniorů-středisko Luna v Havířově-Šumbarku. Uvedli jsme, že v rámci velké rekonstrukce, začínající na podzim letošního roku, kdy se v jedné části začaly budovat nové koupelny, bezbariérové přístupy a další vylepšení se bude i zateplovat budova. Informaci uvádíme na pravou míru a za nepřesnost se omlouváme. Na zateplení budovy zatím nejsou přiděleny dostatečné finanční prostředky.

Dům zdraví Havířov má skvělý přístroj

Na září letošního roku budou v Domě zdraví Havířov dlouho vzpomínat. Uvedli zde totiž do provozu nejmodernější magnetickou resonanci v ČR, ze společnosti SIEMENS. Tento přístroj umožňuje prakticky kompletní vyšetření celého těla. Zejména se uplatní v oboru neurologie, neurochirurgie, ortopedie i onkologie. Hostům z oboru lékařství i celé řadě významných osobností představil magnetickou resonanci Siemens ředitel a vedoucí lékař zařízení MUDr. Bedřich Wasserburger.

Konference Zelená města

Konference pod tímto titulem se konala v Havířově, a to již po šesté. Město, které za rok oslaví své šedesátileté jubileum je skutečně správně zelené, takže se tato celostátní konference i se zahraniční účastí mohla konat právě zde. Zazněly zde odborné přednášky hostů z různých měst, která se rovněž o svoji zeleň starají. Získané zkušenosti z jiných měst pak Havířov využívá také ve svých vlastních projektech, zabývajících se městskou zelení.

(haK)

Dvoustránka Krajské rady seniorů

Setkání u příležitosti Mezinárodního dne seniorů

Moravskoslezští senioři v říjnu na mnoha místech a u různých příležitostí oslavili Mezinárodní den seniorů. Tak například bývalí učitelé a zaměstnanci škol se 6. října sešli v ostravském hotelu Clarion. Účastníky oslav pozdravily vedoucí oddělení školství, sportu a volnočasových aktivit ostravského magistrátu Marta Šuczová a předsedkyně OROS PŠ Ostrava Marie Horvátová.

O dobrou pohodu se svým vystoupením postarali členové Sborového studia Ostrava - Jih. „Jejich vystoupení nás všechny chytlo za srdce a domů jsme šli rozněžnělí“, vyjádřila své pocity Miluška Altmanová - jedna z nejaktivnějších senierek „školaček“.

*Dětské sborové studio
Ostrava - Jih*

Oslavy též proběhly na celokrajské úrovni. Nejdříve se v Ostravě - Petřkovicích sešli zástupci organizací Svazu důchodců spolu s důchodci z družebního žilinského kraje. Pozdravné projevy přednesli 1. místopředseda Rady seniorů ČR a předseda Svazu důchodců ČR Oldřich Pospíšil a předseda Jednoty dvochodců Žilinského kraje Michal Kotian. Dobrou náladu a pozdrav ostravského mládí přinesl soubor Hlubinka a děti z Mateřské školy v Petřkovicích.

Hlavní část kulturního programu mluveným slovem libozvučnou štúrovštinou a písněmi západoslovenských luhů a hájů obstaral dvorní soubor slovenských přátel.

Vyvrcholením oslav dne seniorů se stalo celokrajské setkání zástupců seniorských kolektivů ze všech okresů Moravskoslezského kraje ve Fulneku. Významným hostem byl **předseda Rady seniorů ČR Zdeněk Pernes**, který pronesl hlavní pozdravný projev. ▼

Ve dvouhodinovém programu i na tomto setkání vystoupila řada amatérských seniorských souborů z Nového Jičína a z Fulneku. Součástí sobotního odpoledne bylo i vyhodnocení neaktivnějších seniorských kolektivů, jejichž zástupci převzali čestná uznání a věcné odměny. Vůbec poprvé došlo k ocenění města, které je seniorům plně otevřené a pro jejich běžný život i aktivity vytvářelo v minulých letech obzvláště příznivé podmínky. Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje po právu udělila plaketu s označením „**město s nejvřelejším vztahem k seniorům**“ městu Havířov. Plaketu za město převzala vedoucí odboru sociálních věcí Bernarda Urbancová. ▼

Krajská rada seniorů nevlastní žádná kulturní zařízení a proto s radostí přijala nabídku města Fulneku na poskytnutí svého kulturního centra pro uspořádání Krajského dne seniorů. Jménem hostitelů všechny účastníky setkání přivítala starostka Fulneku Jana Mocová. ▼

O účast na setkání byl mezi seniory velký zájem, a ne všechny organizace mohly být ve svých požadavcích na přidělení míst plně uspokojeny.

Již dnes se ukazuje, že pořadatelé celokrajského setkání či oslav Mezinárodního dne seniorů budou muset vyhledat kulturní zařízení s kapacitou značně převyšující 300 míst.

Tak zase za rok - někdy kolem 1. října 2015 - opět na shledanou!

Moravskoslezského kraje

Počteníčko s babičkou jede!

Je to zhruba rok od chvíle, kdy Ivan Sekanina přišel s nápadem zpříjemnit nemocným dětem, léčících se ve zdravotních zařízeních, jejich nedobrovolný pobyt. Projekt neskomírá, naopak, rozjíždí se po celé republice! Dobře funguje v Moravskoslezském kraji. Nejdál jsme v Ostravě, kde se čte nemocným dětem ve dvou nemocnicích. V Městské nemocnici Fifejdy a Vítkovické nemocnici. V Opavě se začíná na přání vedení nemocnice číst i navečer od 18:30 hodin. Dětem tam babičky čtou na dobrou noc.

Také čteme, povídáme si a hrajeme s nemocnými dětmi i v dalších městech a nemocnicích v Karviné, Havířově, Krnově, Frýdku-Místku, Třinci.

Nutno připomenout, že partnerem projektu je Moravskoslezský kraj, který čtenářky vybavil tričky s logem Počteníčko s babičkou na zádech. Za dětmi do nemocnic chodí i zdravotní klauni a dobrovolníci z ADRY. Ale rozdíl mezi námi přece jenom je. My, babičky a dědečkové (i pro ně se najde uplatnění) čteme dětem každý den - od pondělí do neděle. Babičky nehledí na hodiny a jsou s dětmi tak dlouho, jak to děti baví.

Některé děti si dokonce babičku vyžádají pro sebe a těší se na zpříjemnění dlouhého odpoledne. Jiné děti při čtení ještě vyžadují i hraní s hračkami. I těm vyhovíme. My babičky se na děti a na čas strávený mezi nimi těšíme dvojnásob. Naplňuje nás to láskyplným porozuměním dnešní mládeže, nejsme celé dny samy a potom ten dobrý pocit - jsme někomu něco platné a užitečné.

Jedna z babiček Emilie Altmanová

Důchodci ve Stříteži slavili

V pátek 26. září 2014 oslavili důchodci ve Stříteži 25. výročí založení Klubu důchodců. Klub založili bývalí zaměstnanci Třineckých železáren, jakožto pobočku Klubu důchodců OS KOVO TŽ Třinec-Folwark. Do klubu byli přidružení i bývalí zaměstnanci z okolních obcí - Vělopolí, Hnojníku, Smilovic, Řeky a Ropice Za lesem. Všechny přítomné uvítal předseda klubu p. Lipowski.

Oslav se zúčastnili četní hosté: předseda Odborového svazu KOVO p. Ligocki, také starostové obcí Střítež - p. Machálek, Smilovic - Bc. Nogol, Řeky - p. Tomeczek, předseda místní organizace ČSSD p. Plekanec. Zasedání se

zúčastnila i místopředsedkyně Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje - Mgr. Marie Návrátová, která seznámila přítomné s činností Krajské rady seniorů a různými aktivitami, které pro seniory rada zajišťuje.

Jednatelka klubu p. Foberová zhodnotila práci klubu, poděkovala vedení i všem ostatním aktivním členům, kteří se podílejí na zajišťování sportovních a kulturních akcí.

Členové klubu touto cestou děkují starostům okolních obcí i všem sponzorům, kteří klub podporují jak finančně,

tak i věcnými dary a tím přispívají k jeho dlouholetému úspěšnému fungování.

V rámci slavnostního zasedání udělil předseda klubu p. Lipowski pamětní list za dlouholetou práci ve výboru zasloužilým členům. Program oslav zpestřily svým pěveckým a tanečním vystoupením děti Základní školy. Po úvodní části následovala volná zábava s hudbou. (fa)

Vyhlášení kampaně „Hledáme nejaktivnější seniorské organizace 2014-2015“

Jak již na jiném místě informujeme, v rámci oslav Mezinárodního dne seniorů ve Fulneku byly vyhlášeny nejaktivnější seniorské kolektivy za období 2013-2014. Krajská rada seniorů Moravskoslezského kraje (KR MSK) byla následně zahrnuta dotazy, jakým způsobem a na základě čeho byli ocenění vybráni. Abychom nikoho, koho tato problematika zajímá, neopomněli, zveřejňujeme základní informace o novém ročníku kampaně.

KR MSK za výrazné podpory Moravskoslezského kraje, ve snaze o dosažení zvýšení aktivity a prezentace seniorských organizací, vyhlašuje **3. ročník kampaně „Hledáme nejaktivnější seniorské organizace“**.

Za seniorskou organizaci je pro účely kampaně považována skupina občanů ve věku 55+ vyvíjející aktivity v rámci svého kolektivu (1.kategorie) nebo ve prospěch seniorů mimo vlastní kolektiv (2.kategorie). Kampaň zahrnuje aktivity seniorských kolektivů za období od 1. listopadu 2014 do 30. srpna 2015. Účast v kampani je dobrovolná. Zájemci o účast v kampani zašlou svou přihlášku E-mailovou zprávou na adresu **kampan2014@klikni.cz**, ve které uvedou:

1. Název (označení) seniorské organizace.
2. Kategorii.
3. Sídlo nebo domovské místo působení.
4. Spojení (telefonní, mobilní, E-mailové).
5. Kontaktní osobu.

Účastníci kampaně po zaslání přihlášky obdrží elektronické tiskopisy k písemné prezentaci svých aktivit pod názvem "Hodnocení aktivity". Vyplněné tiskopisy zašlou do 5. září 2015 vyhlášovatel kampaně na výše uvedenou E-mailovou adresu.

Hodnotící komise posouzením obsahu dokumentů - Hodnocení aktivity - zpracovaných přihlášenými seniorskými organizacemi vybere v prvním kole hodnocení nejaktivnější kolektivy. Tyto kolektivy budou ve druhém kole hodnocení navštíveny komisařem/komisaři za účelem dokladace prezentovaných údajů. Po jejich potvrzení budou výsledky vyhodnocovacího procesu předány vyhlášovatel kampaně k ocenění nejaktivnějších organizací/kolektivů a jejich ocenění.

Propozice kampaně jsou zveřejněny na webových stránkách KR MSK www.ms-seniors.cz.

KRAJSKÁ RADA SENIORŮ MSK

www.ms-seniors.cz

Sídlo: U Tiskárny 1, 702 00 Ostrava

tel: 721 515 012 E-mail: kr-rscr.msk@klikni.cz

...pečujeme o Vás

ABRI - FLEX

navlékací prodyšné
plenkové kalhotky

Plenkové kalhotky
ABRI-FLEX nejen pro dospělé,
vhodné pro střední i těžké
případy inkontinence,
především u chodících pacientů.
Maximální komfort při používání.
Není nutná následná fixace.

www.abena.cz
www.abenashop.cz

není co řešit...

Za méně peněz více muziky!

Od 1. 1. 2013 nižší cena
a více kusů na poukaz !

Mezigenerační vztahy jsou v současnosti vnímány jako nepříteli harmonické. Od sociologů a psychologů slyšíme o vzájemném nepochopení a zejména o neschopnosti vcítit se do potřeb a problémů druhých. O tom, jaké vztahy panují mezi prarodiči, rodiči a vnoučaty v jednotlivých rodinách rozhoduje celková atmosféra i historie těchto rodin.

Vztahy mohou být ovlivněny věkem, životními zkušenostmi rodičů, dětí, vnoučat - jejich odlišnou rolí v rodině, kulturními vzory a stereotypy. Stejně tak je ale vztah závislý na osobních vlastnostech a přístupech lidí. Jsou dány mnoha faktory, které stojí za pozornost. Jejich pozitivní vývoj ovlivňuje výchovu a formování osobních vlastností a znalostí nejmladší generace.

V rámci ročníků ankety Senior roku vyhlásilo město Ostrava také literární soutěž pro žáky 5.-9. ročníků Základních škol; v roce

2012 např. na téma „**Jak vnímám svou babičku, svého dědečka?**“ a v roce 2013 na téma „**Mezigenerační dialog**“. Do soutěže je každoročně zasíláno množství slohových prací, z nichž vám některé v tomto vzpomínání přibližujeme. Do dalšího milého vzpomínání na prarodiče se teď s námi přeneste...

Zázrak z dětského domova

Moje babička je pro mě velký vzor. Mám ji moc ráda, a to z několika důvodů. Jeden z nich je ten, že celý život pomáhala lidem. Byla totiž zdravotní sestřička. Vždy, když k ní přijedu, vypráví mi nějaký příběh, který mě potěší a pohladí na duši. Chci vám napsat můj nejoblíbenější babiččin příběh. Odehrál se už dávno, moje babička, tenkrát šestnáctiletá dívka, byla na praxi. Pracovala na chirurgii, ale jelikož byla epidemie chřipky,

musela jít pomáhat na dětské oddělení. Všechny děti byly ve věku deset až patnáct let. Proto se divila, když dovedli malého klučínu jménem Mirek. Ještě než ho předali do rukou lékařů, loučila se s ním vychovatelka z dětského domova. Mirečkovi ukápla i slzička, proto babička přispěchala a objala ho. V tu chvíli už věděla, že budou kamarádi.

Další den přišla babička do nemocnice, Mirek seděl v postýlce. Vypadalo to, jako by nebyl vůbec nemocný. Spíš se hodně nudil. Svým lehce nakřáplým hláskem povídá: „Teto Olgo, nemohla byste mi podat to autíčko?“ Babička se usmála o podala mu jeho červené závodní auto. „Proč ho máš na zemi? Vždyť bylo předtím v poličce“, zeptala se. Byla zděšená z toho, co jí řekl. Děti z jeho pokoje mu hodily věci na zem a celou noc ho budily. Když se děti vrátily z oběda, pěkně jim za to vynadala.

A tak dny plynuly a už se zdálo, že je Mireček zcela vyléčený, ale jednu noc se jeho stav velice zhoršil. Celé dny zvracel, plakal a měl vysoké teploty. Pro babičku to bylo velké utrpení ho takhle vidět. Byl tak malinký a bezbranný. Každou volnou chvíli trávil s ním. Kolébala ho, četla mu pohádky a objímala ho. Snažila se mu dát tu největší lásku. Myslím si, že to byla hlavní věc, díky které nemoc byla zažehnána. Když se pan doktor přišel podívat na malého pacienta, zjistil, že mu už nic není a že může opustit nemocnici. Babička byla smutná, ale když si pro Mirečka přišla vychovatelka, ještě naposled k ní přiběhl a objal ji se slovy: „Mám tě rád, teto.“

Musela na něj pořád myslet. A napadlo ji, že si ho adoptuje. Čím víc o tom přemýšlela, tím víc se jí to zdálo jako skvělý nápad. Rozhodla se, že to řekne své mámě. Ta však z babiččina nápadu nebyla tak šťastná jako její dcera. Bude mít v šestnácti dítě, navíc k tomu adoptované. „Co tomu budou říkat lidé? Ty jsi se úplně zbláznila, jsi sama děcko!“ řvala na babičku její matka. Bylo jí to moc líto, ale nemohla nic dělat, musela uposlechnout.

Asi po deseti dnech se babička rozhodla, že Mirečka navštíví v dětském domově. Když dorazila a zeptala se na Mirečka, vychovatelka ji dovedla k pokoji, kde bydlel. Slušně zaťukala a ven vyběhl Mirek. Jeho oči zářily jako dvě hvězdy na obloze. Babička tam nemohla být moc dlouho, protože už byl večer. Stihli spolu hodně. Hráli si spolu, povídali a nakonec mu přečetla pohádku, u které usnul. Pohladila ho po vláskách, poslala mu polibek a vyplížila se co nejtíšeji ven. Ještě nevěděla, že to bylo naposledy, co ho viděla.

Další den, co přišla do dětského domova znovu, se dozvěděla, že Mirečka adoptovali a jeho noví rodiče ho mají moc rádi. Byla smutná z toho, že už ho neuvidí, ale zároveň i šťastná, že Mirek má rodiče, kteří ho milují.

Teď už víte, proč беру babičku za svůj vzor, moji inspiraci, mou nejlepší kamarádku. Víím, že mě nikdy nezklame, spíš svým vlídným slovem mě vždy zahřeje u srdce. Vždy se bude snažit pomáhat lidem, i když už nepracuje v nemocnici.

Aneta Želazková
ZŠ Vratimov

Jak mi můj dědeček pomáhá

Můj dědeček bydlí na vesnici, má dům, velkou zahradu a les. Jezdím k němu jednou za čtrnáct dní a každé prázdniny. Spoustu věcí už jsem se od něj naučil a dal mi mnoho dobrých rad. Třeba jak štípat dřevo sekerkou a skládat ho na zimu do hranice, protože má doma krb. A také všechno potřebné kolem jeho oranžového traktůrku, který používá hlavně při práci na zahradě a v lese. Už jsem se naučil zapojit vlečku. Často mu pomáhám také při práci v dílně. Dědeček mě učí jak opracovávat dřevo, rozeznávat nářadí a nástroje, které používám při výrobě dřevěných hraček.

Často jezdíme do lesa, kde si užijeme i hodně legrace při pozorování zvířat. V lese dědeček tráví hodně času a taky zde používá nářadí - sekyrky, motorovou pilu, klín, palici, řetězy, křovinořez. Můj dědeček umí pokácet i velký strom. Někdy to vypadá beznadějně, ale vždy se mu to povedlo. Snažím se mu pomáhat a všechno se od něj naučit.

Občas spolu chodíme na hřiby. Jeden víkend mě učil jak vyrývat hřib pravý a rozpoznávat jedlé druhy. V houští jsme našli pohádkové místo plné kouzelných červených muchomůrek různých velikostí. V životě jsem jich tolik neviděl pohromadě.

Dědeček je velký sportovec a vede nás k různým aktivitám. O letních prázdninách s námi jezdí na výlety na kolech, hrajeme míčové hry. V zimě pak bruslíme, hrajeme hokej, jezdíme na běžkách. Celý rok mi pomáhá se v těchto sportech zdokonalovat.

Jsem rád, že mi dědeček pomáhá naučit se spoustu pro život užitečných a praktických věcí. Mám ho moc rád.

Jakub Hammermüller
ZŠ Dětská 915
Ostrava- Poruba

Co a jak na podzim

Žijeme v době, kdy se posílají "esemesky" a "mejly", dopisy už téměř žádné. Proto si těch několika listů, které jsem před pár dny dostala, vážím. Zřejmě mi je poslal podzim, i když byly anonymní. Byly červenozlaté, s hnědým řápkem, jakoby nalakované, krásné. Pošták „Vít“ mi je doručil až do domu, přímo na okenní římsu. Vyrozuměla jsem z nich, že léto, které vlastně ani nebylo, skončilo. Prý přijde ještě pár babích dnů, ale nastupuje už „ON“, podzim. A za ním zima. Radostná perspektiva vypadá podle mne trochu jinak, ale tady je pár mých vzpomínek, dobrých rad i názorů, co člověk může od podzimu čekat.

Například prasknutý radiátor. Vstát ráno z postele a hupnout po kotníky do vody je adrenalinový zážitek, na který se dlouho vzpomíná. To obvykle i dáma použije slova silná a nemravná. Když se mi to stalo poprvé, nepochopila jsem hned, odkud voda pochází. Napřed jsem myslela, že jde o reprízu Potopy světa. Potom jsem kontrolovala kohoutky (slepičky ne). Potom jsem začala hledat gumové holínky. Potom... potom přiběhl soused, bydlící pode mnou a vyprosil si, abych ho vytápěla. Oplatila jsem mu projev spontánním výkřikem "Už jenom vy jste mi tu chyběl!" A on se urazil.

Následuje podzimní změna jídelního lístku. V září obvykle mívám těžkou otravu ovocem a zeleninou, protože se jimi krmím celé léto. Jsem bledá, nervózní, mívám vidiny uzeného s čočkou, jitrnic a segedínské guláše. Chtěla bych se zúčastnit demonstrace proti Straně zeleniny a ovoce, zejména proti kvěťáku, rajčatům, meruňkám a cuketám. Bůček na hrad! Dost bylo útlaku zelené fazulky! Konec vlády lilku! Zvlášť když prší, žaludek si začne vymýšlet. Dal by si karamelový krém s broskvemi, anebo huspeninu z vepřových nožiček, oušek a rypáčku... Já vím, že je to strašně nezdravé, přímo jedovaté. Ale moc dobré! Protože nemám pevný charakter, huspenina už potichoučku bublá na sporáku, teď začnu míchat karamelový krém.

Na podzim musíme dbát víc než jindy o svou imunitu a tedy o všechno, co patří k jejímu zvyšování. Já si sice myslím, že pohyb - např. sport - je činnost škodlivá, nepříjemná a zbytečná, ale nemám šanci proti zbytku světa, který si myslí opak. Abych uklidnila svoje rozhořčené okolí, které by chtělo, abych vylezla na Nanga Parbat, parašutistila a tančila salsu (protože jsou senioři, kteří to dokážou), vydala jsem se do aqua parku. Zaplatila jsem významnou částí svého důchodu a přečetla si návod na používání plovárny. Ti lidé si vážně myslí, že za hodinu a deset minut se člověk stačí převléknout z civilu do plavek, osprchovat se, zaplavat si, znovu se osprchovat, převléknout do civilu a odejít?! Nemohla jsem tomu uvěřit, ale bazén byl plný borců, kteří to zjevně dokázali. Já ne. Když jsem byla konečně v plavkách, byl nejvyšší čas, abych se začala převlékat do civilu...

S podzimním chladem a vlhkem se ozývají klouby. Bolí i takové, jaké jsme na „medecíně“ ani nebrali. Já vím, že jsou i jiné zajímavé choroby, jako např. nemoc z kočičího škrábnutí, tropický amok či choroba šílených krav. Ale mně je moje artróza tak nějak nejbližší, žijeme spolu tolik let! Zdálo by se, že v době zázračných chirurgických zákroků nemůže být bolestivý kloub problém, ale není to tak jednoduché. Navštívila jsem ordinaci chirurga, který prý umí vyměnit kloub tak, že to ani nezpozorujete - to říkala jedna pacientka a rozběhla se tryskem za tramvají... Jenomže u mne se po vyšetření ukázalo, že těch kloubů by bylo nutno vyměnit nejmiň dvanáct. Mně přišlo mdlo, ale panu primáři se rozjasnilo oko. "Zapište se do pořadí, ať začneme!" vyzval mne rozjařeně. Vypočítala jsem si, že dvanáctá operace by mne zastihla uprostřed oslavy stých narozenin a odmítla jsem.

Kdo by za mne sfukoval sto svíček na dortu? Primáři to přišlo upřímně líto, dvanáct kloubů prý ještě jednomu člověku neměnil... Takže mne klouby bolí dál a vrhla jsem se na drogy: letos jsem už třikrát spolkla Ibalgin! A jeden jsem dala i kamarádce, takže jsem vlastně drogová dílerka...

Déšť a chlad nutí seniory, aby se ukryli ve svých domovech a opustili je zase až na jaře. Vede to k nadměrně klidnému, tichému životu, který není zdravý. Organizmus potřebuje občas propláchnout adrenalinem a na to je velice vhodná politická debata. Nejlepší je třeba v hospodě, ale i na rodinném setkání u příležitosti křtin, na schůzce abiturientů po šedesáti letech, a někdy stačí na kvalitní, hutnou debatu i zastávka tramvaje. Pokud jde o mne, kdykoliv cítím, že hladina mého adrenalinu klesla, vyhledám nějakou diskusi na internetu. Jsou témata, které jsou zaručeně bouřlivější než tokijská burza: homosexuálové, volba prezidenta, vojna na Ukrajině, ministr Babiš... Zapojuji se zpočátku zlehka, ale proud debaty mne strhává a unáší řečištěm názorů. Začínám nenávidět své protivníky, přeji si, aby se jim zaseknul zip na kalhotách, aby našli ve svém oblíbeném lesíku jenom muchomůrky, aby se jim v poslední chvíli připálil guláš, který opatrně vaří od rána... „Co to tady píšeš, nevzdělanče, určitě máš jenom pár tříd základní školy, taneční a kurz první pomoci a dovoluješ si psát do veřejné diskuse?“ A vůbec, jak to, že někdo má jiný názor než já? Adrenalin se vyplavuje, pokožka prokrvuje, oko jiskří, vrásky mizí... Mohu doporučit, vyzkoušeno, účinek blahodárny.

V září měly svátek Marie. Kdysi jich bývalo mnohem, mnohem víc, ale ještě stále každý nějakou Marii zná. Letos jsem dostala o tomto svátku morální ponaučení. Čekala jsem v recepci na taxík právě když tam zasedala "soudní stolice": čtyři objemné, výřečné paní tam hlasitě probíraly bolesti v zádech, cenu jogurtů v Lidlu a jiné problémy hodné řešení v OSN. Do recepcie přišel muž, vypadající jako bezdomovec, nebo tulák. Jeho kalhoty nebyly docela čisté, na bundě měl šmouhu, potřeboval ostříhat a zase jednou se oholit... Paní zmlkly a zíraly na něho. Muž držel v ruce květináč s nádhernou orchideí. Muž i květina zmizeli ve výtahu a členky soudního dvora začaly: "Viděla jste to, paní!" "To někde ukradl, říkám vám!" "Paní, víte, jak jsou orchideje drahé?!" "Proč jste ho sem pustil?" obořily se na recepčního. "Klid, dámy", řekl recepční. "Ten pán sem chodí často, má tady matku. Nakupuje jí, uklízí a taky jí nosí kytky. Přišel jí gratulovat k svátku, ona je Marie." Zasedání poroty skončilo a její členky si uvědomily různé naléhavé povinnosti a rozešly se. Přijel i můj taxík. A ještě dlouho jsem myslela na to, kolik dobře oblečených a upravených mužů a žen chodí navštěvovat rodiče či prarodiče jenom málokdy a nikdy jim nepřinesou ani malou kytičku. Leda až na hřbitov...

Ačkoliv jsem to opravdu neměla, jak vidíte, i já jsem podlela podzimní melancholii. Člověk by se měl držet, nebyt "baba". Proti plíživému neznámému smutku je nejlepší nějaká činnost. Zkontrolujte si radiátory, případně zásoby dříví. Uvařte si něco hutného, silně nezdravého a moc dobrého. Podívejte se do pokoje svých dětí nebo vnoučat, jak to tam vypadá, ale neřekněte ani slovo!

Sportujte, doporučuji zejména šach, dámu a sudoku... A jestli jste zapomněli na někoho s přáním, zavolejte jim nebo napište. Zaručuji vám, že po těchto aktivitách budete podstatně veselejší...

Takové mám letos podzimní zážitky, rady a názory...

Blanka Burjanová

Seniorská romance

V Ostravě je domeček a v domečku stoleček,
kolem stolečku židličky na kterých sedí dědečci a babičky.

Vy se ptáte kde to je? Nedá vám to pokoje?
Když mi dáte „čásek“ k psaní, dokončím své povídání.

Jsme "Společnost senior" jen pár chlapů, zbytek,
jak už to bývá, čistě "babský sbor".

I když nejsme mladice, vše zajímá nás velice.
Plno různých zájmů máme a v kroužcích je probíráme.

Cizí řeči se učíme, při tom se náramně bavíme.
Hrajem karty, známky sbíráme, i o počítače se zajímáme.
Ruční práce ovládáme, soutěže ve vaření pořádáme.
Také kvízy řešíme a lecos nového se dozvíme.

Jak dbát o svou bezpečnost se dost dozvíme,
pod dohledem Městské policie pilně se to učíme.
Společně si povídáme, co se děje, jak se máme.
Milujeme výlety po okolí, i když při tom nohy bolí.

Že v klubovně jen sedíme? Omyl! My při tom i cvičíme.
Zeptejte se Janičky jak protahujeme ručičky a nožičky.
Maruška Kalinová nám přeje, přečte a poví co se děje
doma i ve světě. Máme to hezky jako na tapetě.

Zabrousí lehce i do historie. Dozvíme se jak co bylo,
kde je co nového, i jak se dnes žije.

Vzpruha a radost musí být, abychom měli pro co žít.
Z každé akce snímek pořídíme a do archivu založíme.

Po čase se divíme velice, jaké že to mladice se
koukají z monitoru a jsou plné elánu a humoru.
I když už jsme zralé ženy, nepatříme do šrotu,
vždy se správně naladíme a jsme čilé k životu.

Každá malá událost, a je toho vězte moc, je zcela jistě
Liduškou Holubovou zapsána v seniorském listě.
Ve čtvrtek je "Dámský klub". Chodím tam i já a těším se
velice. Ptáte se proč?

Tak teď bych vám představila ten náš "Dámský klub".
Chtěla bych vám radost dát, ne vás rozplakat.
Tak prosím pojdte dál, dveře vám pomalu otvírám.
Pějme píseň dokola, okolo stola...

"Dámského klubu" šéfka, je Maruška Kostecká.
Pečlivě se o nás stará, od zimy až do jara.
Dále naše "jubilantka" Maruška Tichá,
v dámském klubu kafe vaří a nám se pak dobře daří.

Koho to tu máme?
Na koho se podíváme?
Z kraje sedí nové kočky,
Anička a Liduška.

Naše milé a tiché -
Helenka a Jituška.
Benjáminek Šárka -
také kafe vaří.
Po levici má Zdeničku,
i Inge tu je
co s mobilem bojuje.

Vedle sedí dvě Jarušky, jedna ráda cestuje.
Potom moje Elfi milovaná, je zbytečně ustaraná.
A naše Hilduška, někdy trochu upovídaná.
A ještě Dáška tu je, ta pro změnu se zubaři bojuje.

A nakonec jsem zůstala já, "nešikovná" Irena.
Proč nešikovná? A proč jsem to vůbec napsala?
Abych si chvíli zkrátila, protože jsem se nudila,
když jsem si já "babka šikula" nohu zlomila.

Snad jsem řekla vše, co jsem říci chtěla,
nikoho se nedotkla a na nikoho nezapomněla.
Pokud se tak stalo, všem se omlouvám.
Chci aby jste věděly, že vás ráda mám.

I když máme léta, sem tam také vrásky,
nechybí nám ale plná náruč lásky.
Jsme skvělá parta. Dík patří nám všem.
Vážme si dobrých přátel v celém žití svém.

Tak milí přátelé, dveře od
klubu pomalu zavírám a k
domovu se ubírám.
P.S.: Život je jen otevření a
zavření očí. Záleží jen na
nás, co všechno uvidíme.

*Irena Machilová, členka
klubu Společnosti senior*

Pozvánka do klubu

Společnost senior, Na Jízdárně 18, Ostrava 1
Tel.: 724 276 672; 728 466 105
email: info@seniortip.cz; www.seniortip.cz

Týdenní aktivity:

Pondělí: 9:00 - 10:30 Konverzace v anglickém jazyce
10:30 - 12:30 Konverzace v německém jazyce
12:30 - 13:45 Konverzace v ruském jazyce
14:00 - 16:00 Klubové povídání
Úterý: 9:00 - 11:00 Kroužek rukodělných prací
14:00 - 17:00 Karetní hry (Bridž), společen. hry
Středa: 12:15 - 13:30 Angličtina - začátečníci
13:30 - 14:30 Angličtina středně pokročilí
Čtvrtek: 13:00 - 15:00 Dámský klub
15:00 - 17:00 Přednášky, besedy
16:00 - 18:00 Filatelisté

Pátek: Turistické vycházky, exkurze, návštěva muzeí.

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění
grantu Statutárního města Ostravy, Městského obvodu
Moravská Ostrava a Přívoz a Statutárního města Havířov.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová
Redakční rada: MUDr. Hugo Příbyl, PhD., Marie Kalinová,
Ing. Jiří Muladi, Hana Kuchařová, Eva Mudrová.
Registrační značka MK ČR E 14221
Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18,
702 00 Moravská Ostrava
IČO 265 95 982
Tel.: 724 276 672 ; 728 466 105
e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Manželství ve stáří

„Čím déle jsou partneři spolu, tím víc se hádají. Odchodem do penze vše vrcholí. Vzdejme se snů, že ve stáří budeme se svými partnery či partnerkami sedět na zahrádkách a usmívat se na sebe.“

Zábavní muži se mění v nerudné dědky, starostlivé ženy v komandující semetricky... Kdo se s tím nesetkal, obvykle nevěří, jaké naschvály si senioři v partnerství dokážou dělat,“ říká Tamara Tošnerová, psychiatrická specializující se na problémy lidí vyššího věku. „Nemyslete si, že lidé, kteří spolu vydrží do penze, pak žijí jako dvě hrdličky. S hrdličkami se opravdu nesetkávám, když už, tak každá sedí na svém bidýlku.“

„Co dnes děláš k obědu?“ ptala se nedávno jedna penzistka druhé. „Vařenou brokolici.“ „To říkáš často, vy ji máte rádi? Můj muž vařenou brokolici přímo nesnáší.“ „No právě, můj ji také nesnáší, proto ji dělám.“

Pětačtyřicetiletá učitelka popisuje vztah svých pětasedmdesátiletých rodičů: O víkendu jsem je pozvala na chatu. Za dva dny spolu promluvili celkem pět vět. Když jsem se mámy ptala proč jsou pohádaní, nechápavě se na mě podívala. Vždyť spolu nemluvíte, říkala jsem. A o čem s ním chceš prosím tě mluvit, odpověděla.

Čtyřicetiletého muže šokovalo, když náhodou vyslechl hovor své matky a jejích kamarádek. Slyšel, jak mluví o jeho otci: „Nemít vás, holky, nedostanu se vůbec mezi lidi. On už nechodí nikam, když se oblékám, říká, zase jdeš utrácet, co?“

„Pořád tak šetří?“ „Je to rok od roku horší. Zapisuje všechno, co jsme koupili, dřív psal jen větší výdaje, teď už i sirky a každý rohlík.“ „Počkej, vydrž. Až bude po něm, prodáš ty jeho obrazy a pojedáš k moři.“ „Pořád si to říkám, ale jednou mě rozčílí tak, že bude po mně dřív než po něm.“

Překvapený syn se rozhodl situaci řešit: „Tati, neměli byste si s mámou třeba někdy někde vyjít?“ „Blázníš? Jí by udělalo radost, kdybych za ní běhal jako pes se slevovým letákem v zubech. Pořád nosí domů nějaké krámy a nechápe, že v našem věku už přece vůbec nic nepotřebujeme kupovat.“ „Jak nepotřebujete? Mluvíš, jako by ses chystal umřít, vždyť je ti teprve přes sedmdesát.“ „No však jo. To jen máma si pořád myslí, že je mladice.“

Nejde o náhodné nářky několika nespokojenců, jde naopak o jev velmi častý. Psychologové tvrdí, že je pro současnou společnost dokonce typický. Tak výrazné neshody mezi partnery vyššího věku, kteří mají za sebou dlouholetý vztah, dřív časté nebyly, protože se lidé nedoživali tolika let jako nyní. Důchod je fenoménem teprve dvacátého století. Lidé dřív neřešili, jestli si v penzi rozumějí, nebo jestli půjdou společně do obchodu či na procházku, protože velmi často umírali už v době, kdy ještě pracovali. Jenže teď, když už nám partnerství vydrželo třicet i víc let, překali jsme v něm všechny životní pohromy, hádky a pokušení, čeká nás jeho nejrizikovější fáze: pobyt v penzi.

Co si s tím počít? Nikdy jsme přece netrávili celé dny sami dva spolu jen tak doma. Starali jsme se o děti, dělali s nimi po večerech úkoly, řešili jejich problémy v pubertě, vydělávali na jejich studium, budovali chaty, měli přátele a koníčky. Ale hlavně jsme velkou část dnů trávili v práci. Být jen tak spolu s partnerem či partnerkou celé dny, to neznáme.

Psycholog Petr Šmolka, dlouholetý šéf partnerské poradny tvrdí: „Někdy opravdu až po mnoha letech soužití koukáme, co se to vedle nás vlastně vylíhlo. Věk má totiž i své stinné stránky. Často stačí, že většina vlastností se s postupujícím věkem zvýrazňuje. Nevěřte tomu, že z poněkud cholerického muže bude ke stáru dobromyslný méda, kterého nic nerozhází. Mnohem pravděpodobněji z něj bude zlostný stařík. Umocnit se může i žárlivost a podobné vztahové a individuální lahůdky.“

S přibývajícím věkem se výrazněji projevují vlastnosti. Neplatí, že po třiceti a víceletém partnerství jsme jeden na druhého tak zvyklí, že se nemůžeme překvapit. Pravda je taková, že každá vlastnost či zvyk, který na partnerovi či partnerce trochu vadil, případně připadal roztomile zvláštní, časem naroste do obludných rozměrů a začne nás rozčilovat. Všechny rozdíly mezi mužem a ženou se ve stáří prohlubují. Žena chce něco řešit a mluvit, muž ne. Při hádce muž odchází. Ideální je, když má kam - do garáže, do dílny, když má nějakého koníčka. Mnohem horší je, když nemá kam jít. Starší muže vidíte často na procházkách v přírodě, naopak starší ženy častěji chodí po nákupních centrech, koukají do výloh. To muži přímo nesnášejí, zatím co ženy nesnášejí procházky v lese.

Když v penzi chodí každý sám tam, kde to má rád, je to ideální. Potíž je v tom, že muži si pod pojmem spokojený život v penzi představují něco jiného než ženy. Z mužů, kteří byli úspěšní v práci a zábavní ve společnosti, se ke stáru stávají morousové. Nemohou za to. Může za to jejich hormon testosteron, kterého s přibývajícím věkem ubývá. A to se projevuje tak, že muži jsou podráždění, nemluvní, nespokojení. Partnerky, ba celé rodiny se diví, proč sedí celé dny v dílně, v garáži, zavření v pokoji nebo jsou tři hodiny na procházce. Když se jich někdo zeptá, jestli nejsou nemocní, je zle. Stárnoucí muž si zásadně nepřipouští, že by mohl být nemocný.

O mužském stárnutí se v posledních letech mezi lékaři mluví víc než o stárnutí žen. Jeden z mýtů o stárnutí je, že se s ním ženy vyrovnávají hůř. V době, kdy se jde do penze, to rozhodně neplatí. Žena má totiž i v důchodu co dělat. Stále nakupuje, plní pračku, vaří, pomáhá s vnoučaty. Nepřemýšlí o tom, na rozdíl od mužů, jak to v jejím bývalém zaměstnání ještě může fungovat. Na internetu se dají na stránkách určených střední a starší generaci najít rady, jak se připravit na manželství v penzi. Otázkou je, zda tento typ rad k něčemu je. Většina oslovených penzistů se shodla, že ne.

Všem čtenářům SeniorTipu přejeme krásné prožití vánočních svátků a v roce 2015 mnoho štěstí, zdraví a spokojenosti.

Procházka za sochou

Milí čtenáři, věrme, že se i ve sklánějícím se podzimu najde příhodně vyjasněný den a vy budete ochotni se za sochou projet za „humna“ Moravské Ostravy. A pak taky ještě kousek se projít. Tentokrát nabídnou městskou část Porubu, v níž se sochy zabývaly hned od počátku a souladně s nejstarší výstavbou. Už teď však upozorňuji, že jeden výlet za porubskými exteriérovými sochami stačit nebude.

TRASAXIII. Ostrava-Poruba

1. Nábřeží Svazu protifašistických bojovníků →
2. Porubská → 3. Hlavní třída

Dnes si jen stěží vybavíme, že Poruba, v 50. letech minulého století s nadějí označována jako Nová Ostrava, měla jako nové centrum města nahradit ve velkolepé socialistické vizi „starou“ Moravskou Ostravu. Poruba se tehdy rychle proměňovala z venkovské podoby do velkoměstského formátu. Měla být novým správním centrem severomoravské metropole a ve své době chloubou díky dobře vybaveným obytným objektům, síti školních zařízení, poště, kulturním stánkům, obchodům, plánovanému centru vysokoškolského vzdělání, galerii, poliklinice a nemocnici. Ostrava potřebovala po 2. svět. válce pro obnovu průmyslu značný počet nových pracovních sil. Noví obyvatelé měli mít po práci kromě dobrého bydlení k dispozici služby i zábavu. Plán bytové výstavby se po prvotní akci „Budujeme Ostravu“ (zaměřena na obnovu průmyslu, 1947-1948) uskutečnil v první fázi v nejstarším porubském obvodu. Ten zaujal prostor od dnešní tepny 17. listopadu po Porubskou ulici, od Hlavní (původně Leninovy) třídy k nábřeží Svazu protifašistických bojovníků (SPB). Výstavba byla zahájena v této západní části měst. obvodu v roce 1952. Dodnes se můžeme podívat velkorysému rozvrhu nejstaršího obvodu Poruby, který pamatoval mj. i na kultivaci prostoru prostřednictvím sochařských děl. Na rozdíl od pozdější doby se s nimi počítalo zároveň s výstavbou domů; na sochy, reliéfy, mozaiky nebo sgrafita v architektuře a pro veřejná prostranství se vyčleňovaly hned v projektech značné sumy financí.

Procházku za prvními exteriérovými sochařskými pracemi začneme na nábřeží SPB. V této linii vyniká celistvá zástavba domů, které projektovali v první polovině padesátých let architekti **Václav Hilský** a **Pavel Bareš**. Nábřeží lemuje řada bloků, jejichž fasády byly zdobeny sgrafity a vstupy do domů reliéfy domovních znamení. Tam se kromě stylizované budovatelské symboliky objevují i dokonale zpracované plastické obrazy ptáků - tetřev, kohout, orel, holub nebo krocen, případně motivy zátiší. Každý dům tak nabyl osobitou charakteristiku, jejich obyvatelé nemuseli tápat mezi neidentifikovatelnými domy jako v pozdějších stereotypních sídlištních zástavbách. Dodnes se však nepodařilo jmenovitě určit autory těchto drobných prací, které zdůvěrňovaly obytný prostor (obr. č. 1 - viz str. 16).

Také mezi domy, dnes už obklopené vzrostlou zelení, našly místo sochy. Postupně najdeme přímo na nábřeží a pak na ulici Matěje Kopeckého dvě ženské postavy, **Žně** (obr.č.2) a **Vinobraní** z r. 1952, práce sochaře **Antonína Ivanského**. Tyto mohutné pískovcové skulptury nadějně vyslovují představu o socialistickém blahobytu vytvořeném prací. Z pohledu osobnosti autora znamenaly počátek příkrého kariérního vzestupu pozdějšího zasloužilého umělce, který se významně podepsal na dalších místech prvního obvodu.

Ne vždy to však bylo kvalitou, kterou můžeme sledovat ještě u těchto dvou formálně i obsahově klasicky laděných soch. Pokud se projdeme dále do obytných vnitrobloků, potkáme dva rozměrné reliéfy (200 x 470 cm), typické pro svou dobu námětem: na obytném bloku v ulici Čs. exilu 25 je trojdielný keramický reliéf od **Jana Simoty** z roku 1955 **Oslava hornické práce** (obr. číslo 3), na Urxově ulici 14 jeho protějšek z dílny téhož pražského sochaře **Oslava hutnické práce**. Oba plastické obrazy představují prostřednictvím mužských a ženských postav, detailně popísne charakterizovaných jako pracující v těžkém průmyslu a alegoricky jako bohatství plodů jejich práce, ideu socialistického budování a jeho výsledků. Jako by obyvatel nového města spatřil při návratu z práce domů šťastného sebe sama.

Z nábřeží budeme pokračovat k důležitému porubskému urbanizačnímu uzlu, k „triumfálnímu“ průchodu v srpovitém půdorysu obytných bloků U Oblouku, které projektoval brněnský architekt **Evžen Šteflíček** a zhlédl se nejspíše v kompozicích i architektonickém tvarosloví budovy hlavního štábu na Palácovém náměstí v Petrohradu. Stejně jako v předchozích dvou místech, vrcholí středová koruna bloku dvojreliéfem **Václava Šantrůčka** ml. z let 1952-1956. Tentokrát červená keramika s postavami ve dvou skupinách **Odchod do práce a Návrat z práce** (obr. č. 4) představuje příklad socialistického realismu, který doplňuje sovětizující architekturu tzv. sorely. Obě scény rozděluje emblém vavřínového věnce se zkříženými kladivy. Původní návrh s bojovně nakročenými postavami, které třímaly v rukou srp a kladivo, se v konečném provedení zmínil, a do kompozice dokonce přibral prvky všednodennosti v podobě psa a bicyklu. Spojení reliéfu s architekturou však nelze upřít harmonický souzvuk, jak jej známe z klasicizujících realizací.

Další zastávku si vynutí dům „Věžičky“ (obr.č. 5) na Porubské ulici, jímž se do sorely vloudily prvky české renesance. Nejen typický formovaný štít se stylizovanými volutami a drobnými obelisky, ale také pás sgrafitové výzdoby. A zase motiv, který se vyskytl opakovaně už na domech v počátku 20. století v historickém centru Moravské Ostravy a také v Ostravě - Přívozu: zatímco však v reliéfech na domě v ulici Československých legií v Moravské Ostravě děti ve hře „pracují“, děti v porubských sgrafitech si hrají. Pouze dvě postavičky ve štítech jsou vypodobeny jako slévači.

V závěru se zastavíme na konci Porubské, na rondelu, z něhož už obhlédneme páteří porubský bulvár Hlavní třídu. Zvedneme zrak na nárožní dům na levé straně trasy a budeme muset poodstoupit, abychom dohlédli až na atiku, již je dům završen. Její nároží se stala základnou pro tři sousoší, z nichž se dodneška dochovala pouze dvě: **Kultura** a **Zemědělství** (obr. č. 6) vzešly z autorské spolupráce ostravských sochařů **Vladislava Gajdy** a **Jiřího Myszaka** v letech 1956 - 1957.

Třetí skupina **Průmysl** byla pro značný stupeň degradace z výše snesena. Všechny tři kompozice navazují na českou sochařskou tradici, kterou založil velkodemým idealizujícím realismem Josef Václav Myslbek. Lyrizující moment, jímž jsou obdařeny zejména dívčí nebo ženské postavy, oba sochaři postupně v samostatné tvorbě opustili a vydali se vlastní cestou. Oba shodně obohatili i další části Ostravy, jak se v dalších desetiletích město rozrůstalo. Koneckonců, i když dnes putování skončíme, s jejich jmény se ještě setkáme.

Marie Šťastná
Fotogalerie - viz str. 16

**01 - Neznámý autor, Domovní znamení,
1. polovina 50. let 20. století**

02 - Antonín Ivanský, Žně, 1952

03 - Jan Simota, Oslava hornické práce, 1955

**04 - Václav Šantrůček, Odchod do práce,
Návrat z práce, 1952-1956**

**05 - Dům Věžičky, kolem poloviny 50. let
20. století**

**06 - Vladislav Gajda + Jiří Myszak,
Zemědělství, 1956-1957**